

35

ВЕЛИКО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Комисия за изработване на проект за Конституция
на Република България

ПРОТОКОЛ

На 9 юли 1991 г. от 16.00 ч. се проведе заседание на Комисията за изработване на проект за Конституция на България при

ДНЕВЕН РЕД:

1. Обсъждане на някои принципни положения и редакционни бележки по Конституцията при третото четене.

Заседанието беше ръководено от председателя на Комисията за изработване на проект за Конституция Гиньо Ганев.

- 0 -

ПРЕДС. ГИНЬО ГАНЕВ: Господа, имате думата относно полагането на клетвата.

ПЕТЪР СТАЙКОВ: Сега изработваме нова Конституция, за която твърдим, че се различава в известен смисъл и принципиално от досега действащата. Досега работихме по действащата Конституция, при условие че отменяме действието на старата, фактически се освобождаваме от своята клетва към тази Конституция. За да мое да продължим работата си като обикновено Народно събрание и правителството да може да действа лоялно към конституционния строй, същото се отнася и за президента, е необходимо да се закълнем във вярност именно вече към тази Конституция. Затова напълно нормално е текстът да се редактира.

На първото заседание, след като Великото Народно събрание се преобразува в обикновено, редно е да се положи клетва за вярност към тази Конституция, т.е. клетвата, предвидена в тази Конституция.

ПЕТЪР МИТЕВ: В подкрепа на Стайков искам да кажа, че това ще бъде първият акт от реално действащата Конституция, в смисъл че Конституцията влиза в действие и това ще бъде първият акт на Народното събрание. Тя влиза в юридическа сила. Трябва да се приеме предложението на господин Стайков.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Това становище на господин Стайков не е съвсем точно, тъй като клетвата на народните представители е много по-цялостна и обхваща всички елементи, не само да се кълнем в Конституцията и закона, а и за добруването и благополучието на българския народ, демокрацията и свободата и т.н. Когато се говори за клетва в името на Конституцията и закона, се имат предвид по-абстрактни положения, а не конкретната Конституция и конкретния закон, който подлежи на промяна. Страхувам се че въпросът може да се политизира.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Имате ли нещо против да се закълнете?

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Напротив, нямам нищо против да се закълна, с чиста съвест.

ГЕОРГИ АВРАМОВ: Има хора, които са против Конституцията. Те са депутати. Не приемат тази Конституция и на базата, че не са се заклели, могат да не изпълняват Конституцията и законите на страната. Основното задължение на министрите, на президента, на вицепрезидента е да изпълняват Конституцията. Затова задължително трябва да се положи клетва.

ПЕТЪР СТАЙКОВ: Вярно е, че клетвата включва повече неща, но вече един от елементите на клетвата е, че е променена на базата на новата Конституция, не пречи да се положи клетва за вярност на новата Конституция, в противен случай някой си остава верен поне до изборите, на сега действащата Конституция.

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: В тази Конституция ние се домогваме, твърдим за нея, че е нещо различно от нашия политически живот. Тя трябва да установи нещо ново и различно, доколкото тя успява е друг въпрос, но тя прогласява свършено нови принципи. Така че искаме да изградим една свършено нова държава. "Кралят е мъртъв, да живее кралят" - клетвата се полага при новия крал, а не при кралството. Ако искаме да утвърдим новото, което носи тази Конституция, трябва да й признаем това качество чрез полагането на клетвата.

ЖИВКО МИЛАНОВ: Подкрепям изцяло това, което каза Николай Павлов. Претендирам за уточнение на редакцията. Ще бъде тържествен акт на провъзгласяване действието на Конституцията. Всички казват, че ние ще я изпълняваме и тя започва да се прилага.

ПРЕДС. ГИНЬО ГАНЕВ: Това е Конституция с голямо К, т.е. тази Конституция.

ЯНАКИ СТОИЛОВ: С приемането на Конституцията Великото Народно събрание прекратява своите правомощия и на практика народните представители, макар и за кратък преходен период, встъпват в едно Народно събрание. Така че в това събрание в тези му функции не са полагали клетва, тъй като Конституцията урежда и нови функции на президента, различни и за новото събрание, и за министрите в това събрание. Тези три основни власти трябва да кажат, че са лоялни най-малкото към тази Конституция.

ПЕТЪР СТАЙКОВ: На първото заседание след преобразуването на Народното събрание се полага клетва.

КАЛИН ДИМИТРОВ: Трябва да се съчетае с обнародването в Държавен вестник.

ЧАВДАР КЮРАНОВ: Имам положително отношение към тази идея. Това е много разумно и правилно според мен, защото това е нова Конституция.

ЯНАКИ СТОИЛОВ: Текстът може да гласи така: "Параграф 1, ал. 3. На първото заседание след преобразуването на Великото Народно събрание в Народно събрание народните представители, президентът, вицепрезидентът и министрите полагат предвидената в тази Конституция клетва".

ЖИВКО МИЛАНОВ: Няма да става преобразуване. Трябва да се каже, че Великото Народно събрание започва да действа като Народно събрание, както е гласувано на действащата Конституция - параграф 50, ал. 4.

Ще бъде правилно да се определи кръгът на длъжностните лица, които ще полагат клетва - всички държавни служители полагат клетва.

ЯНАКИ СТОИЛОВ: В основния текст е: "Законът урежда и длъжностните лица, които полагат клетва". В преходните разпоредби няма защо да разширяваме кръга на тези хора.

ПЕТЪР СТАЙКОВ: Става въпрос за продължаване работата на висшите държавни органи, парламента, президента, правителството.

ПРЕДС. ГИНЬО ГАНЕВ: Искате ли да чуете въпроса на един журналист?

ЯНАКИ СТОИЛОВ: Предлагам следния текст: "На първото заседание, след като Великото Народно събрание започва да изпълнява функциите само на Народно събрание и т.н.".

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Клетвата трябва да бъде положена въз основа на решение на Великото Народно събрание.

КАЛИН ДИМИТРОВ: На първото заседание, след влизане в сила на Конституцията...

ПРЕДС. ГИНЬО ГАНЕВ: Калин Димитров е прав. Правният момент е влизането в сила. След влизането в сила на Конституцията...

ЯНАКИ СТОИЛОВ: "На първото заседание на Народното събрание, след влизане в сила на Конституцията, народните представители, президентът, вицепрезидентът и министрите полагат предвидената в тази Конституция клетва".

ПРЕДС. ГИНЬО ГАНЕВ: Непосредствено след влизането в сила.

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: След влизането в сила...

Точно от кой момент?

ЯНАКИ СТОИЛОВ: На първото заседание се полага клетва, избира се Бюро...

РОСЕН ХУБЕНОВ: Подкрепям това което каза господин Стайков, в същия ден трябва да положат клетва всички, които са по тази преходна разпоредба.

ПРЕДС. ГИНЬО ГАНЕВ: В същия ден.

ПЕТЪР СТАЙКОВ: Защото този акт трябва да бъде достатъчно тържествен, да отговаря на значимостта на Конституцията. Ако някой по много уважителни причини не може да присъства същия ден, това е съвсем друго. Но принципът трябва да бъде този. Това е един от най-тържествените моменти в нашата нова политическа история.

ЯНАКИ СТОИЛОВ: "На първото заседание на Народното събрание, след влизането в сила на Конституцията, народните представители, президентът, вицепрезидентът и министрите полагат предвидената в тази Конституция клетва".

МУЛЕТАРОВ, журналист: Много съжалявам, че създавам прецедент, но не смятате ли, че идеята да се полага втори път

клетва след приемането на тази Конституция действително ще политизира извънредно много, допълнително страстите. И малко репресивно звучи от гледна точка, че действително хората, които евентуално не подпишат Конституцията, биха видяли в предложението да се полага клетва форма на потвърждаване на легитимността на тази Конституция и могат, разбира се, да не я подпишат? В тази връзка актът на неподписване на Конституцията ще означава ли, че даден народен представител или министър, или президентът, или вицепрезидентът, неподписвайки Конституцията, преустановяват пълномощията си съответно на народен представител, министър и т.н.? И ако неподписването на Конституцията означава, че те наистина прекратяват депутатските си пълномощия, например, няма ли да бъде тълкувано това заради това, че те не са подписали Конституцията, заради техния вот на несъгласие, мнозинството в парламента им налага процедура, при която те самоволно прекратяват пълномощията си?

ЧАВДАР КЮРАНОВ: Няма, просто няма.

ПЕТЪР СТАЙКОВ: Става въпрос за две различни неща, едното е работата по Конституцията, нейното гласуване на първо, второ и трето четене и подписването на тази Конституция като акт на четвърто четене, т.е. гласуване на четвърто четене. Отказът да се подпише Конституцията изразява несъгласие с текста, който е изработен.

Клетвата е нов момент, защото несъгласията свършват до момента, в който тя се приема. Оттам нататък, ако даден човек желае да бъде министър, президент или народен представител, трябва да се закълне във вярност в Конституцията. Това е основно изискване, за да бъде народен представител. Не може да има два вида народни представители, които да работят по две конституции. Това са различни неща - подписването е едно, клетвата вече означава продължаване на работата. Член 69 на Конституцията сега, мисля и в предишната го имаше, че се прекратяват пълномощията на народния представител, ако не подпише клетва. Това го има във всички цивилизовани страни, в които има конституция. Така че трябва да се направи разграничение между подписване и полагане на клетва.

ПРЕДС. ГИНЬО ГАНЕВ: Предлагам да продължим по-нататък, защото преди това няма да можем да влезем в залата.

РОСЕН ХУБЕНОВ: Какво ще правим оттук нататък?

ЯНАКИ СТОИЛОВ: Само редакционната работа остана.

ПРЕДС. ГИНЬО ГАНЕВ: Вчера избрахме една група, която продължава своята работа. Преминаваме целия текст, след това правим устен доклад и се счита, че третото четене е приключило.

РОСЕН ХУБЕНОВ: Едва след това ли е приключило третото четене?

ПРЕДС. ГИНЬО ГАНЕВ: Третото четене продължава.

РОСЕН ХУБЕНОВ: Това е голяммо шлайфване, то е слагане отгоре на прах.

ПРЕДС. ГИНЬО ГАНЕВ: Разбира се, че няма да се гласуват всички редакционни поправки. Ние само получихме мандат от парламента, ако се натъкнем на остри противоречия, ще ги представим на комисията.

(Закрито в 17 ч.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Гиньо Ганев)

41

ВЕЛИКО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Комисия за изработване проект за
Конституция на Република България

ПРОТОКОЛ

На 9 юли 1991 г. се проведе заседание на Комисията за изработване на проект за Конституция на Република България при

ДНЕВЕН РЕД:

1. Обсъждане на предложенията на групата на Валери Петров за художествено оформяне на Конституцията.

Към протокола се прилага списък на присъствувалите. Заседанието беше открито в 9,30 часа и ръководено от господин Янаки Стоилов, секретар на комисията.

Всички редакционни бележки, допълнения и предложения са отразени върху проекта за Конституция на Република България.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Янаки Стоилов)